

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA
PANDA
ZAGREB

DRŽAVA: REPUBLIKA HRVATSKA

ŽUPANIJA: GRAD ZAGREB

GRAD: ZAGREB

ADRESA: ZAGREBAČKA 194

E- MAIL: info@dv-panda.hr

URL: www.dv-panda.hr

TELEFON: 01 55 32 964

MOBITEL: 091 444 00 93 ; 091 64 64 500

OIB: 06555189043

OSNIVAČ: Najda Čindrak

GODINA OSNIVANJA: 2011.

RAVNATELJICA: Vedrana Čović, odgojitelj predškolske djece

Naša misija

U svom programu usmjereni smo na cjelovit razvoj djeteta i njegovih potencijala, poštivanju dječjih prava i uvažavanju individualnih interesa i potreba djece. Svojim djelovanjem pružamo potporu obitelji i pridonosimo razvoju roditeljskih kompetencija, te tako doprinosimo razvoju društvene zajednice. Misija našeg vrtića je odgojiti samostalno, radoznalo, kreativno dijete koje je sposobno razumjeti i prihvatiti sebe i druge putem igre čiji dar i užitek nikad ne prestaje.

Naša vizija

Naša vizija je vrtić kao mjesto rasta i razvoja svakog pojedinca u poticajnom okruženju. Djeci želimo puno zaigranosti, roditeljima roditeljsku sreću, zaposlenima kvalitetu odnosa, prijateljima i suradnicima zadovoljstvo u suradnji s nama.

Sadržaj

1. Kurikulum.....	5
1.1 O kurikulumu.....	5
1.2. Iz Nacionalnog okvirnog kurikuluma.....	6
1.2.1 Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma.....	6
1.2.2 Struktura predškolskoga kurikuluma.....	7
1.2.3 Područja kompetencijskih dimenzija.....	7
1.3 Naša vizija kurikulumu vrtića.....	8
1.4 Kurikulum Dječjeg vrtića "Panda".....	
2. Program.....	13
2.1 Redoviti program.....	13
2.2 Program predškole.....	18
2.3 Sigurnosno zaštitni i preventivni program.....	
3. Bitni zadaci odgojno-obrazovnog rada na nivou ustanove	25
4. Projekti.....	
5. Vrednovanje i samovrednovanje u vrtiću	
6. Umjesto zaključka.....	

1. KURIKULUM

1.1. O kurikulumu

Postoje različita određenja. Svaki autor ima svoje. Kurikulum bi trebao biti jedna otvorena teorijska koncepcija (uljučena, kako je naziva Morin) koja bi anticipirala suvremena znanstvena istraživanja s ovog područja, nudila jednu suvremenu vrijednosnu orijentaciju i širu teorijsku. Tu bi koncepciju svaka ustanova prevodila (provodila ili primjenjivala) u svoju odgojnu praksu, kontinuirano je nadograđivala putem istraživanja svoje prakse, prema svojim mogućnostima, uvjetima, tradiciji, kulturi (u ustanovi i lokalnoj zajednici) te zrelosti i sposobnosti svih svojih članova, što zapravo jest **razvojni kurikulum** ili **kurikulum u nastajanju**. (prema: Miljak, Razvojni kurikulum, Rijeka, 16. Svibnja 2014.)

Kurikulum se shvaća kao teorijska koncepcija koja se u praksi određenog vrtića provjerava, modificira, izgrađuje, kontinuirano mijenja i razvija .

Prema novijim znanstvenim spoznajama o načinima učenja djece predškolske dobi, polazeći od socio-konstruktivističke paradigme koja naglasak stavlja na aktivnost djeteta i interakciju s okolinom, kurikulum polazi od djeteta, temelji se na razumijevaju djeteta, njegovih interesa, razvojnih potreba i mogućnosti, postojećih znanja i razumijevanja, kognitivnih strategija i stilova učenja, profila inteligencije, modaliteta i kvalitete komunikacije s drugima, kreativnih i dr. potencijala.

Kurikulum ranog odgoja otvoren je, dinamičan i razvojan. Razvija se i mijenja na temelju učenja, istraživanja i suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani jer se poučavanje zamjenjuje učenjem činjenjem, izravnim stjecanjem iskustva, pa se materijali i sadržaji nude na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece.

Holistička, tj.integrirana priroda kurikulumu podrazumijeva cjelovit odgoj i obrazovanje, usklađen s integriranom prirodom odgoja i učenja djeteta. Humanistička i razvojno-primjerena orijentacija kurikulumu usmjerena je na razvoj kapaciteta svakoga pojedinog djeteta te na poštovanje interesa, potreba i prava djeteta. Dijete, sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način koji je njemu svrhovit.

Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Zato veću vrijednost imaju ona odgojno-obrazovna djelovanja koja djeci omogućuju „učenje učenja“, nego učenje određenih sadržaja.

Razvoj kurikuluma započinje proučavanjem i mijenjanjem okruženja, na način da ono omogućuje interakciju, istraživanje, kretanje i neovisnost. Djeca uče aktivno: sudjelujući, čineći, surađujući s drugima, kroz igru, istraživanje i govor. Konstruiranje znanja je socijalni proces. Najbolje je kad je sudioničko i posvećeno konstrukciji značenja umjesto suhoparnoj reprodukciji.

1.2. Iz Nacionalnog okvirnog kurikuluma

1.2.1. Svrha i važnost predškolskoga kurikuluma

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova odrastanja i, posredno, kvaliteti njegova obiteljskoga života. Svrha je predškolskog odgoja i obrazovanja osigurati takve uvjete koji jamče razvoj svih sposobnosti svakoga djeteta, te osiguravaju jednake mogućnosti svoj djeci. U ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja stvaraju se materijalni i kadrovski uvjeti, kao i društveno okruženje za kvalitetan život djeteta.

Nacionalni okvirni kurikulum pretpostavlja stvaranje uvjeta za cjelovit razvoj djeteta u ustanovama predškolskoga odgoja i obrazovanja, poštujući pritom razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.). Na taj se način potiče razvoj kompetencija koje su nužne pojedincu za snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom te kasnije profesionalnom i društvenom životu. Nizom aktivnosti i poticaja stvaraju se osnove za razvijanje svih djetetovih sposobnosti kako za učenje, tako i za njegovu samostalnost u učenju. Djetetova sadašnja i buduća dobrobit svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja. Odgojno-obrazovno djelovanje različitih sudionika odgoja, osobito roditelja i odgojitelja, zahtijeva njihovo međusobno razumijevanje i suradnju čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja prema potrebama i razvojnim mogućnostima djeteta.

1.2.2. Struktura predškolskoga kurikuluma

Temeljna struktura predškolskoga kurikuluma podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete stječe kompetencije: **ja** (slika o sebi), **ja i drugi** (obitelj, druga djeca, uža društvena zajednica, vrtić i lokalna zajednica), **svijet oko mene** (prirodno i šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj).

U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnog procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnog rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.2.3. Područja kompetencijskih dimenzija

Temeljna znanja: usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžbi kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore, odnose s drugim osobama u svom okruženju te sa svijetom u kojem živi i koji ga okružuje. Očekuje se da dijete usvoji informacije, tj. izgradi znanja koja mu omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima, te međudjelovanje sa sadržajima učenja, osiguraju mu kvalitetnu prilagodbu trenutačnom okruženju te ga kvalitetno osposobe za izazove koji ga očekuju kao što je, primjerice, polazak u školu.

Vještine i sposobnosti: stjecanje i razvoj vještina učenja, povezivanja sadržaja, logičkog mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema; sposobnost propitivanja vlastitih ideja i zamisli djeteta te argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja; sposobnost identifikacije različitih izvora učenja i njihove raznovrsne primjene; preuzimanje inicijative, (samo) organizacije vlastitih aktivnosti i vještina vođenja; sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.) i potreba drugih te njihova zadovoljavanja na društveno prihvatljiv način; sposobnost uspostavljanja, razvijanja i održavanja kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba); razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima; sposobnost zajedničkoga (usklađena) djelovanja djeteta s drugima (drugom djecom i odraslima); sposobnost odgovornoga ponašanja prema sebi, drugima i okruženju (prirodnom i materijalnom); etičnost, solidarnost, povjerenje i tolerancija u komunikaciji s drugima; sposobnost (samo)poticanja na djelovanje, (samo)organiziranja i (samo)vođenja aktivnosti; samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja); mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima (okretnost i prilagodljivost); stvaranje i zastupanje novih ideja (kreativnost); sposobnost promišljanja i samoprocjene vlastitoga rada i postignuća; inicijativnost, inovativnost i poduzetničke sposobnosti.

Vrijednosti i stavovi: prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva.

1.3. Naša vizija kurikuluma vrtića

Djetetov razvoj počinje upoznavanjem samog sebe i otvara se u svijet i odnose s drugima. Svojim ćemo radom brinuti da osiguramo izazove koji će omogućiti raznolikost iskustava kojima će djeca uz vlastitu aktivnost stjecati znanja i iskustva o svijetu što ih okružuje, a istovremeno razvijati sposobnosti za razvoj uma i mašte, prosuđivanje i osjećaj odgovornosti.

Za uspješan odgoj djeteta značajan je odnos obitelji i ustanove, obitelji i vrtić u utjecaju na dijete međusobno se povezuju i isprepliću. U tom odnosu važna je podjela odgovornosti i različitih nadležnosti. U našem vrtiću posebno mjesto u radu zauzima građenje profesionalnih, suradničkih i partnerskih odnosa s roditeljima. U tom kontekstu osobit trud ulaže se u stvaranje osobno i socijalno potkrepljujućih situacija za aktivnu i ravnopravnu interakciju i komunikaciju odgojitelja i roditelja.

Vrtić predstavljaju i zaposlenici koji svojim znanjem, kompetencijama, vrijednostima i kulturom življenja omogućuju kvalitetu življenja u vrtiću svoj djeci i ujedno razvijaju identitet i posebnost svakog pojedinca. Život i rad u vrtiću temelji se na međusobnoj odgovornosti i razvijanju kulture dijaloga usmjerenog na dobrobit djeteta, te kvalitetno reagiranje i konstruktivno rješavanje problema vezanih uz odgoj i razvoj djece.

Ovdje smo zbog djece i za djecu kojoj želimo omogućiti sigurno i poticajno okruženje za rast i razvoj. Roditelje ćemo dosljedno izvještavati o razvoju njihovog djeteta, a skrbit ćemo i za vlastiti stručni i profesionalni razvoj.

Naša vizija ovoga Kurikuluma teži osiguravanju uvjeta potrebnih za cjelovit razvoj svakog djeteta.

Odgojno-obrazovne ishode donose odgojitelji i stručni suradnici poznavajući potrebe djece (tjelesne, emocionalne, spoznajne, socijalne, komunikacijske i sl.); te njihove individualne potencijale, a odnose se na razvoj temeljnih kompetencija: znanja, vještina, stavova, kreativnosti, inovativnosti, kritičkog mišljenja, inicijativnosti, estetskog vrednovanja, odgovornosti, odnosa prema sebi, drugima i okolini dr. Pri tom je igra osnovni model učenja i cjelovitog razvoja djeteta. To se postiže otvorenim didaktičko-metodičkim sustavom koji djeci i djelatnicima u odgoju i obrazovanju omogućuje slobodu u izboru sadržaja, metoda i oblika rada što je preduvjet razvoja kreativnog mišljenja, autonomije i odgovornosti.

Pri tom je zadaća odraslih pružati odgovarajuće poticaje i inicijativu za suradničko učenje. Način na koji potičemo aktivno i suradničko učenje djece jest konstantno stvaranje primjerenog okruženja. Stimulirajuće okruženje jest ono u kojem prevladavaju pozitivne društvene interakcije i međusobno povjerenje. U takvom okruženju djeca razvijaju socijalne vještine i kompetencije.

Odgojitelji podržavaju suradničko učenje djece kroz posebne strategije podrške, odnosno stvarajući prostorni i materijalni kontekst, vremenski, socijalno-emocionalni i sl., vodeći pri tom računa o spoznajama psihologije ranog razvoja. Ovdje su posebno važne činjenice da dijete u procesu aktivnog učenja samo inicira aktivnosti na temelju vlastitih interesa, samo bira materijale i odlučuje što će s njima činiti. U procesu aktivnog istraživanja materijala, tijekom kojeg dijete ima direktno iskustvo manipuliranja, preoblikovanja i kombiniranja, koristi se svim osjetilima, a svoje iskustvo verbalizira.

Strategije podrške kroz:

Prostorno-materijalni kontekst:

Bogato i poticajno prostorno-materijalno okruženje omogućuje slobodan izbor aktivnosti djeci različitih interesa i razvojnih razina te međusobno stupanje u interakciju. Odgojitelj organizira prostor za igru djece u jasno prepoznatljive centre aktivnosti koji su djeci privlačni i ugodni za boravak, dajući osjećaj topline i sigurnosti.

Materijali su složeni na dohvata djece, u dovoljnim količinama, primjereni razvojnim kompetencijama i interesima djece, sigurni, uredni i estetski vrijedni. Pravilno strukturiran prostor svojim rasporedom centara djeci omogućuje različite socijalne interakcije, u manjim ili većim grupama, ali istovremeno nudi priliku za osamu djeteta i njegovu samostalnu aktivnost. Kroz bogatu ponudu konkretnih i djetetu zanimljivih materijala potiče se aktivno konstruiranje znanja tj. učenje činjenjem. Raznovrsnost, dostupnost, količina i način ponude materijala promovira neovisnost i autonomiju učenja djeteta.

Vremenski kontekst:

Organizacija vremenskog konteksta je fleksibilna u smislu usklađivanja djetetovih potreba, interesa, njegovog biološkog ritma i rutine koju zahtjeva organizacija rada u vrtiću. U promišljanju vremenskog konteksta osnovno je načelo da svaki trenutak življenja djeteta u vrtiću ima jednaku važnost i jednak odgojno-obrazovni potencijal.

Komunikacijski kontekst:

U interakciji s djetetom odgojitelj njeguje stav koji neće biti poučavateljski, već nedirektivni. U svrhu poticanja socio-emocionalnog razvoja kao temelja razvoja kompetentnog djeteta, odgojitelj razvija i njeguje empatijom vođenu komunikaciju s djetetom. Na taj način slijedi djetetove individualne potrebe i inicijativu.

Uvažavajući sigurnost svakog djeteta, odgojitelj je djetetu emocionalno dostupan, komunicira s njim na način da mu pruža osjećaj ohrabrenja i podrške, prijateljstva, po potrebi utjehe, razvijajući osjećaje bliskosti i privrženosti. To čini **promatrajući i prateći djetetovo ponašanje**, njegovu verbalnu i neverbalnu komunikaciju. Djetetovu prirodnu potrebu da istražuje, upoznaje i razumije vlastito okruženje, odgojitelj podržava svojom zainteresiranošću, entuzijazmom i oduševljenjem. To čini i verbaliziranjem djetetovih postupaka, postavljanjem otvorenih i poticajnih pitanja te dijeljenjem optimističnih opažanja o svemu što nas okružuje. Pokazujući poštovanje i radosno zanimanje za sve ono što kod djeteta izaziva divljenje i čuđenje, odgojitelj stvara bazu za razvoj mašte i stjecanje novih spoznaja i iskustava.

S obzirom na važnost razvoja sposobnosti samoregulacije ponašanja, odgojitelj usmjerava i prema potrebi modificira ponašanje djeteta, na način da djetetu daje jasne upute, da objašnjava posljedice pojedinog ponašanja, da dogovara jasna pravila te verbalnim i neverbalnim putem dijete opskrbljuje jasnim povratnim informacijama.

Konkretizacija ciljeva u odnosu na:

- dijete:

- sigurnost svakog djeteta
- samopouzdanje i samopoštovanje djeteta
- sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
- sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih
- uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima)
- istraživanje i razvijanje kompetencija
- *samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja)
- * usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore
 - ✓ stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)

- ✓ osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju i kvalitetno osposobljavanje za izazove koji očekuju dijete (primjerice, polazak u školu) - mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima

- sposobnost odgovornog ponašanja u okruženju (prirodnom i materijalnom)
- življenje i učenje prava djeteta
- dobrobit i radost svakog djeteta

- roditelje:

- podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge
- usklađeno partnersko djelovanje vrtić – obitelj
- zadovoljstvo roditelja

- prostorno, materijalno i vremensko okruženje:

- organizacija prostora koji je funkcionalan, siguran, usmjeren na promoviranje susreta, komunikaciju i interakciju; omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
- bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja
- održavanje estetike
- fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
- okruženje koje zrcali zaposlene i njihovu sliku o djetetu

- ozračje:

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima koje razvijaju kompetencije djeteta i sve oblike učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

- stručni tim i odgojitelji:

- osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom i obiteljima
- razvijanju što kvalitetnijeg vrtića / odgojno-obrazovnog procesa
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu
- razvijanje refleksivne prakse
- proklamiranje humanih vrijednosti

- za ostale zaposlenike:

- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta, na cjelokupno ozračje vrtića

Naša vizija je vrtić kao mjesto rasta i razvoja svakog pojedinca u poticajnom okruženju. To od nas traži kontinuirano stručno usavršavanje, istraživanje u praksi, promišljanje o njezinu unapređivanju te konkretnim aktivnostima i naporima na njezinu mijenjanju u vlastitim uvjetima.

2.1 Redoviti program

Dječji vrtić "Panda" provodi redoviti program njege, odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece rane i predškolske dobi koji je prilagođen razvojnim potrebama djece te njihovim mogućnostima i sposobnostima.

Centralni objekt sastoji se od tri mješovite jasličke skupine i tri mješovite vrtićke skupine

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja, što znači:

- pažljivo i bogato strukturirano okruženje i poticajna materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštvu
- poznavanju zakonitosti rasta i razvoja djeteta u skladu s čim stručni djelatnici planiraju svoj rad
- učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje

- poticanje partnerskog odnosa s roditeljima kao najvišeg oblika suradnje u ostvarivanju zajedničkog cilja – optimalnog razvoja djeteta
- poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove)
- kontinuirano stručno usavršavanje kao potreba podizanja stručne kompetencije za rad i stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom predškolske dobi

Obilježja programa i cilj

Ciljevi i zadaće redovitog programa usmjereni su na očuvanje tjelesnog i mentalnog zdravlja djeteta te poticanje cjelovitog razvoja svih funkcija i svih djetetovih aktualnih i potencijalnih sposobnosti i vještina (tjelesnih, intelektualnih, socio-emocionalnih i izražajnih), uz naglašenu komunikacijsku i interakcijsku komponentu.

Namjena programa

Cjeloviti razvojni programi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja provode se za djecu od jedne godine do polaska u osnovnu školu, a odvijaju se kao:

- cjelodnevni 10-satni program za djecu od 1 godine do 3 godine
- cjelodnevni 10-satni program za djecu od 3 godine do polaska u školu

Nositelji programa

Programe provode suvremeno educirani i stručno kompetentni radnici: 12 odgojitelja, pedagoginja, psiholog i ravnateljica.

Način ostvarivanja programa

Način ostvarivanja Programa je usklađen s potrebama roditelja glede njihovih radnih i drugih obveza, a provođenje pedagoškog procesa s potrebama djeteta i grupom djece. Redoviti program počinje s radom u 6,00 sati i traje do 16,30 sati u svim skupinama.

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Integrirani i razvojni kurikulum podrazumijeva paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, stimulativno materijalno okruženje koje potiče na istraživanje i stjecanje znanja.

Bitni aspekti rada su:

- stvaranje poticajnog okruženja - individualizirani pristup
- poticanje i stvaranje uvjeta za dječje aktivnosti
- dokumentiranje procesa učenja djece
- refleksije sa djecom i stručnjacima
- predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja
- usmjeravanje na važnost i zdravstveno-preventivni potencijal tjelesnog vježbanja od najranije dobi, u cilju poticanja cjelokupnog psihofizičkog razvoja djeteta i razvijanja zdravih navika.

Vremenik aktivnosti programa

Od 01.09.2014. do 31.08.2015. godine, svakim radnim danom od 06,00 do 18sati. Provođenje aktivnosti u vrtiću vezano je uz interes djece te posluživanje obroka i vrijeme odmora.

Način vrednovanja programa

Vrednovanje redovitih razvojnih programa ostvaruje se kroz praćenje provedbe bitnih zadataka Godišnjeg plana i programa Dječjeg vrtića „Panda“, odgojitelja te putem upitnika za odgojitelje i roditelje na kraju pedagoške godine.

Odgojitelji će svoju valorizaciju i samovrednovanje provedenih aktivnosti bilježiti :

- tromjesečno u knjigu pedagoške dokumentacije na temelju praćenja, snimki, foto i video dokumentacije i dječjih mapa (izrada dječje slikovnice na neku temu, crtež, primjer radnog listića)
- zajedničko vrednovanje tromjesečnog razdoblja provest ćemo zajednički na Odgojiteljskom vijeću preko rasprave i listića za vrednovanje

2.2. Program predškole

Obilježja programa i cilj

Radi se o skraćenom programu, koji se provodi u sklopu redovitog 10-satnog programa, u trajanju od 250 sati, uz stručno vodstvo odgojitelja, s naglaskom na pripremi djece za školu. Osim rješavanja radnih listova za vježbanje grafomotorike i percepcije te razvoju matematičkih sposobnosti, program predškole obuhvaća rad na razvoju komunikacijskih vještina djeteta (ne govoriti svi u isti glas, govoriti pred skupinom djece), kao i razvoju socijalnih vještina (snalaženje u skupini, poštivanje pravila, rješavanje konflikata i sl.). Odgojitelj prati svako dijete pojedinačno, procjenjujući njegov stupanj razvoja i u skladu s tim radi na poticanju individualnih sposobnosti, na taj način potičući razvoj i jačanje njihova samopoštovanja, upornosti i kreativnosti.

Namjena programa

Program je namijenjen djeci školskim obveznicima za školsku 2015./2016. godinu.

Nositelji programa

Program s djecom ostvaruje odgojitelj u skladu sa zakonskim odredbama Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi (NN, broj 10/97, 107/07 i 94/13, čl.24.).

Način ostvarivanja programa

Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama. Posebna se pozornost treba posvetiti poticajnoj organizaciji socio-pedagoškog konteksta u kojem treba osmisliti i ponuditi izbor različitih aktivnosti i igara.

Vrijeme ostvarivanja

Ukupno 250 sati godišnje tijekom pedagoške godine 2014./2015.

Način vrednovanja programa

Kroz praćenje provedbe bitnih zadataka i razvojnog plana ustanove. Odgojitelji će svoju valorizaciju i samovrednovanje provedenih aktivnosti bilježiti u knjigu pedagoške dokumentacije na temelju snimki, foto i video dokumentacije i dječjih mapa (izrada dječje slikovnice na neku temu, crtež, primjer radnog listića).

2.3. Sigurnosno zaštitni i preventivni program

Cilj:

- Zaštita sigurnosti i zdravlja djece, poticanje samozaštitnog odgovornog ponašanja i svjesnog izbjegavanja rizika, osnaživanje djeteta za sigurno ponašanje

- Afirmacija potencijala djeteta i izgrađivanje osobe koja poštuje ljudska prava i humane vrijednosti

Sigurnost djece kao profesionalna obveza zaposlenika regulirat će se funkcionalnim mjerama sigurnosti, usklađenih sa zakonskom regulativom, posebnostima ustanove i programskim okvirom. Bitne zadaće odgojno obrazovnog rada planirat će se, ostvarivati i valorizirati u svjetlu Konvencije o dječjim pravima.

Ciljevi ovoga programa ostvarivat će se kroz nekoliko razina:

Odgojitelji:

- Timskom suradnjom odgojitelja i stručnih suradnika utvrditi rizike i procijeniti postojeću situaciju s obzirom na sigurnost djeteta u vrtiću
- U okvirima stručnog usavršavanja odgojitelja dati prednost temama koje su usklađene s ciljevima ovoga Programa
- Uključiti odgojitelje u izradu protokola postupanja u rizičnim situacijama
- Sustavna edukacija odgojitelja i stručnih suradnika

Djeca:

- Kroz odgojno obrazovne sadržaje i projekte osnaživati dijete u odgovornom i samozaštitnom ponašanju (razvoj pozitivne slike o sebi, stjecanje socijalnih vještina u smislu samozaštite, odupiranja nasilnom ponašanju, odgoj za i o dječjim pravima, odgoj za zdrave stilove života itd.)

Roditelji:

- Informiranje roditelja o sigurnosno zaštitnim programima u dječjem vrtiću, utvrđivanje prava, obaveza i odgovornosti svih sudionika;
- Pružanje podrške i jačanje roditeljske kompetencije u području odgoja i poticanja dječjeg razvoja s ciljem sigurnog i sretnog odrastanja (uključivanje roditelja u neke odgojno obrazovne sadržaje s djecom, edukativni rad s roditeljima- tematske radionice i predavanja, individualni savjetodavni rad itd.)

Koordinatori programa:

- Međusobno povezivanje svih relevantnih nositelja Programa
- Izrada plana i zadaća po radnim grupama (protokoli postupanja)
- Suradnja s radnim grupama, objedinjavanje izrađenih protokola i osiguravanje dostupnosti zaposlenicima
- Praćenje primjene donesenih protokola, suradnja s ravnateljicom Ustanove (usklađivanje sa zakonskom regulativom, nadzor, poštivanje dogovorenih rokova itd.)
- Suradnja s vanjskim institucijama i suradnicima
- Valorizacija Programa (izvješća i rasprava na sastancima radne grupe)

Fizička sigurnost djeteta:

- Utvrđivanje i pridržavanje jasnih pravila u vezi dovođenja djeteta u vrtić i dolaska po dijete (utvrđeno Ugovorom)
- Kod boravka djece izvan vrtića, šetnje, posjete (s aspekta fizičke sigurnosti: broj odraslih osoba u pratnji, izbor prijevoznika uz suglasnost roditelja...)
- Postupci i metode djelovanja pri korištenju igrališta i šire okolice
- Postupci i metode djelovanja pri korištenju unutarnjih prostora vrtića

Utvrđivanje postupaka kod rizičnih situacija:

- Nedolazak roditelja po dijete nakon radnog vremena vrtića;
- Bijeg djeteta iz vrtića;
- Kretanje nezaposlenih osoba po vrtiću;
- Potreba za evakuacijom djece (npr. plin, požar, potres...)
- Podsjetnik na postupke i metode pružanja prve pomoći

Zdravstvena zaštita djeteta:

- Povrede djece (Protokol postupanja kod povrede djeteta)
- Postupanje kod epidemija
- Postupanje kod bolesnog djeteta

- Standardi higijene i čistoće unutarnjeg i vanjskog prostora

Zaštita djeteta od zlostavljanja i zanemarivanja:

- Sumnja na zlostavljanje i zanemarivanje
- Diskretni osobni zaštitni postupci (obiteljski rizični čimbenici, borba roditelja za skrbništvo nad djetetom, psih. bolesti roditelja ...)
- Sprečavanje zloupotrebe vizualnog materijala snimljenog u vrtiću (fotografiranje djece, video snimke, objavljivanje materijala...)
- Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji djece, nasilja među djecom, nasilja između odgojitelja i roditelja

3. BITNI ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

1. Nastavak unaprjeđenja i oblikovanja poticajnog materijalnog, socijalnog i vremenskog okruženja prostora skupina te realizacija oblikovanja zajedničkih prostora u funkciji igre i učenja djece. Primjena suvremenih procesa učenja djece, poticanje suradnje, timskog rada i kvalitete interakcije na svim razinama.

- proširiti i oblikovati prostore koji još nisu oblikovani s ciljem obogaćivanja života djeteta u vrtiću, oblikovanje međuprostora i holova na način da potiču susrete, druženja, zajedničko istraživanje i učenje (formiranje ISA-e za oblikovanje zajedničkih prostora)
- prostor soba strukturirati i mijenjati tijekom godine na način da je transparentan i omogućuje različite oblike grupiranja djece, druženja, osamljivanje, različite interakcije i komunikaciju
- obogaćivanje centara kvantitetom i kvalitetom materijala planiranim i izrađenim u suradnji s djecom
- smišljeno i pravovremeno planirati između prostorno i organizacijski povezanih grupa (dnevni i tjedni dogovori timova odgajatelja) omogućiti djeci da većinu dana slobodno cirkuliraju između soba birajući prostor i aktivnosti pri čemu ne dolazi do ponavljanja ponude materijala u susjednim sobama
- fleksibilna organizacija poslijepodnevnog odmora za svu djecu koja nemaju potrebe za spavanjem s naglaskom na planiranje poticaja i aktivnosti

- stvaranje suradničkog ozračja u odgojno-obrazovnoj ustanovi i uspostavljanje partnerskih odnosa između svih sudionika odgojno obrazovnog procesa: dijete-dijete; odrasli-dijete i odrasli-odrasli
- osposobljavanje i osvještavanje za bolje slušanje i razumijevanje djece i bliskije povezivanje s njima
- nastavak projektne metode rada s djecom (pokretanje projekata po interesu djece u jasličkim i vrtičkim skupinama, praćenje i dokumentiranje projekata, prezentacija projekta djeci, roditeljima i široj zajednici)

Očekivani rezultati

- prostorno, materijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese djece, svi prostori potiču djecu na suradnju, igru i učenje
- otvorena vrata između skupina u kojima su ponuđeni različiti poticaji nastali kao produkt zajedničkog planiranja i koji omogućavaju slobodno cirkuliranje djece i biranje prostora za igru
- vrijeme preklapanja radnog vremena odgojitelja iskorišteno za rad u manjim grupama (korištenje međuprostora i zajedničkog prostora)
- formiran interesni stručni aktiv za oblikovanje zajedničkih unutarnjih prostora (hodnik, međuprostori) koji se redovito dogovara, planira, provodi, dokumentira i reflektira aktivnosti u zajedničkim prostorima
- suradnički dijalog među svim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa
- proveden dobro dokumentiran projekt u svakoj skupini

2. Vanjski prostor u funkciji integriranog učenja, poticanje razvoja motoričkih sposobnosti i navika zdravog načina života

- svakodnevno promišljati i osigurati različite materijale i igre na vanjskom prostoru sa ciljem što raznovrsnijeg izražavanja, istraživanja i konstruiranja (formiranje ISA-e za vanjske aktivnosti djece)
- svakodnevno dogovarati, planirati i provoditi različite sportske aktivnosti na vanjskom prostoru i dvorani
- šetnje u bližu okolicu vrtića

Očekivani rezultati

- planiranje sportskih aktivnosti i materijala koji se koriste na vanjskom prostoru u cilju integriranog učenja vidljivo u dokumentaciji skupina i svakodnevnom radu
- aktivnosti provedene na vanjskom prostoru i dvorani dokumentirane i prezentirane u unutarnjem prostoru (sobe dnevnog boravka) i na roditeljskim sastancima
- formiran interesni stručni aktiv za aktivnosti na vanjskom prostoru koji se redovito dogovara, planira, provodi, dokumentira i reflektira aktivnosti na vanjskom prostoru

3. Praćenje, dokumentiranje i individualno planiranje kao bitan segment rada odgojitelja

- razvoj različitih tehnika praćenja i dokumentiranja aktivnosti djece i odgojnog procesa u cilju razumijevanja djeteta
- timska planiranja/refleksije na punktovima u svrhu dogovaranja daljnjih smjernica rada i pokretanja projekata
- zapisi dostupni djeci npr. fotografije djece u aktivnostima u centrima, video zapisi, tekstualni zapisi djece i odgojitelja i sl. s ciljem prisjećanja djece na protekle aktivnosti, poticanja suradnje i samoučenja te razvoj projekata temeljenih na interesu djece
- prezentacija rada skupina i procesa učenja djece kroz dokumentaciju (fotografije, izjave, dječji radovi) u zajedničkim prostorima (hodnik)

Očekivani rezultati

- provedena timska planiranja/refleksije po punktovima
- uvedeni etnografski zapisi dječjih aktivnosti (fotografije, izjave djece, a negdotske bilješke i sl.) vidljivi u sobi dnevnog boravka i zajedničkim prostorima vrtića
- tromjesečni, tjedni i dnevni plan planiran suradnički (međugrupna suradnja) na osnovi dnevnih zapažanja i praćenja djeteta, te prepoznavanja interesa grupe i pojedinog djeteta

4. Obogaćeni rad s predškolicima

- formiranje skupine predškolaca nespavača u poslijepodnevnim satima u prostoru skupine Ribice; pojačani rad s predškolicima
- planiranje materijala i aktivnosti koje omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima (prakticirati i poticati rasprave, razgovore, diskusije, razmjene znanja), te međudjelovanje sa sadržajima učenja i potiču razvoj kompetencija potrebnih za uspješan prelazak u osnovnu školu

(predmatematičkih i predčitalačkih vještina, motoričkih sposobnosti, komunikacijskih vještina, samostalnost i sl.)

- dokumentiranje procesa učenja djece, suradnja odgajatelja različitih skupina u planiranju aktivnosti i pokretanje projekta po interesu djece
- omogućiti popodnevni odmor predškolicima koji za to imaju potrebu
- organizirati „Vježbaonicu“ za skupinu predškolaca i ostale nespavače

Očekivani rezultati

- savladani razvojni zadaci bitni za polazak u školu
- provedena samoevaluacija odgojitelja, pedagoga, psihologa i evauacija predškolaca
- djeca su pripremljena za polazak u školu, usvojila su potrebne kompetencije
- djeca su kroz program vježbanja s odgojiteljima poboljšala motoričke sposobnosti, razvila sportski duh i usvojila važnost vježbanja
- djeca imaju mogućnost odabira mirnih aktivnosti ili popodnevnog odmora

4. PROJEKTI

Rad na projektu je jedan od oblika integriranog kurikulumu. Tijek rada na projektu nije moguće unaprijed planirati, nije ga moguće ranije strukturirati, nije unaprijed određena duljina njegova trajanja niti se zna u kojem će se smjeru razvijati. Osnovni je kriterij odabira smjera razvoja projekata interes djece. Jedino što je unaprijed poznato je da će projekt sadržavati istraživanje, izražavanje, rasprave i to kroz uporabu različitih simboličkih jezika.

S obzirom da je interese djece nemoguće planirati unaprijed (za razdoblje cijele pedagoške godine) ovdje su navedeni samo projekti koji se trenutno provode.

Sukladno interesima djece odgojitelji će ove godine planirati materijale kojima će poticati djecu na daljnja istraživanja i prema potrebi organizirati refleksije.

Od proljeća pedagoške godine 2013./2014. u mješovitoj vrtićkoj skupini “Ribice” započeo je projekt **Ekologija**. Obzirom da je to područje vrlo široko i obuhvaća puno tema i podtema, još uvijek se gradi i nadograđuje puno aktivnosti, koje su djeci ove skupine zanimljive i interesantne. Odgojiteljice u

okviru teme nude aktivnosti potaknute dječjim pitanjima, idejama i znatiželjom. Tako su do sada obuhvatili teme: kućica za ptice, gnjezda za ptice; izumrle životinje, životinje drugih krajeva, zaštićene životinje; punjenje bočica različitim sjemenkama; osnivanje eko centra; izrada plakata karakteristike materijala (pluta-tone, topivi-netopivi); literatura o vodi; veterinarska ambulanta; vulkan (izrada vulkana od pakpapira, čepova, krugova od papira i ljepila); ekološka kuća; kamena kutija-kuća (kartonska kutija kamenčići, lijepljenje); biljke: sadnja biljaka, vrste, korisnost bilja, jestive-nejestive biljke; eko abeceda (plakat sa slovima, slova i slike životinja, cvijeća); hrvatske narodne nošnje; farma; plakat "Nije smeće sve za vreće" (staklenke zimnice, tjestenina, pahuljice, keksi, voće, povrće); eko vrećice-platnene vrećice za oslikavanje; zrak, disanje, kako diše čovjek, a kako riba, šueta; puno literature i edukativnih slikovnica.

U mlađoj vrtičkoj skupini "Žabice" provodio se projekt **Promet**.

5. VREDNOVANJE I SAMOVREDNOVANJE U VRTIĆU

Suvremeno koncipiran rani i predškolski odgoj i obrazovanje bazira se na humanističko-razvojnom pristupu i znanstvenim spoznajama o načinima učenja djece. Svrha mu je osigurati optimalne uvjete za uspješan odgoj i cjelovit razvoj svakog djeteta kako bi u potpunosti razvilo sve svoje potencijale, svoje vještine, sposobnosti učenja i druge kapacitete, te kako bi razvilo dostojanstvo, samopoštovanje i samopouzdanje. Jedna od temeljnih vještina koje bi dijete trebalo početi stjecati u najranijoj dobi jest naučiti kako dobiti ono što želi i treba, a da pri tom ne ugrozi potrebe i prava drugih u zajednici. Konvencija o pravima djeteta nalaže da svako dijete ima pravo na najbolje temelje u životu i obvezu odraslih da djeci osiguraju to pravo.

Kvaliteta sustava predškolskog odgoja i obrazovanja određuje se kao rezultat djelovanja niz subjektivnih i objektivnih čimbenika koji u sinergiji omogućuju uspješno zadovoljavanje potreba svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa u ozračju prijateljskih i suradničkih odnosa uz stalnu tendenciju rasta. Predodžba vrtića kao zajednice subjekata koji uče, koji su stalni istraživači, zahtjeva kontinuirano vrednovanje usmjereno na istraživanje, razumijevanje i usavršavanje odgojno-obrazovne prakse.

Dva su glavna pristupa vrednovanja kvalitete odgojno-obrazovnog sustava: eksterno (vanjsko) i interno (unutarnje), odnosno samovrednovanje. Smatramo da je vrednovanje, i vanjsko i unutarnje, nezaobilazan dio odgojno obrazovnog procesa, no posebno bismo se fokusirali na osnaživanje ustanova i svih njihovih članova, na osvješćivanje važnosti i nužnosti unutarnjeg vrednovanja, jer upravo je to put prema mijenjanju pojedinca i cijele ustanove na bolje. Vrednovanje i

samovrednovanje su nužni procesi sustavnoga i kontinuiranog praćenja, analiziranja i procjenjivanja kvalitete rada ustanove.

Definicija kvalitete odgojno-obrazovne prakse nije nepromjenjivo, statično pitanje sa samo jednim ispravnim odgovorom. Zahtjevi za kvalitetom temelje se na živoj razmjeni znanja, iskustava i sklonosti svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.

Iz navedenog proizlazi da je kurikulum odgojno-obrazovne ustanove neodvojiv od procesa učenja djece i odraslih, a ističe da je sukonstrukcija znanja moguća jedino u zajednici koja uči. Stoga jedan od kriterija vrednovanja i samovrednovanja sustava ranog i predškolskog obrazovanja, odnosno dječjih vrtića, treba ići u smjeru istraživanja, praćenja i osvještavanja te stalnog inoviranja postojeće prakse, radi unapređivanja dječjih vrtića i njihove transformacije u zajednice koje uče.

Kvalitetno vrednovanje i samovrednovanje je najmoćnije sredstvo za poticanje promjena na bolje, to je utvrđivanje trenutnog stanja, detektiranje problema i/ili dobre prakse, određivanje prioriteta i zadaća, pronalaženje ideja za rješavanje problema i/ili unapređivanje prakse i utvrđivanje pozitivnih postignuća i njihovo osnaživanje.

Proces vrednovanja i samovrednovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju može obuhvaćati cjelinu odnosno ukupnost funkcioniranja sustava ili neke segmente ranog i predškolskog odgoja.

Kvalitetnim samovrednovanjem svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (ravnatelj, stručni djelatnici, djeca, roditelji, čimbenici lokalne zajednice) značajno bi se unaprijedila odgojno-obrazovna praksa u dječjim vrtićima.

Kooperativnim vrednovanjem (vanjskim i unutarnjim) stekao bi se uvid u postojeće stanje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, detektirali postojeći problemi te utvrdili mogući pravci djelovanja u cilju unapređivanja sustava predškolskog odgoja.

Poticanjem samovrednovanja djece u svim odgojno-obrazovnim situacijama omogućili bi djeci osvještavanje svojih djelotvornih/nedjelotvornih ponašanja i preuzimanje odgovornosti za vlastite izbore od najranije dobi.

Krajnji cilj vrednovanja i samovrednovanja dječjeg vrtića je utvrđivanje postojećeg stanja te jačanje kapaciteta ustanove da samu sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru, vodeći računa o stvaranju uvjeta za uspješno zadovoljavanje potreba i prava svih. Za ostvarivanje tog cilja nužno je stvoriti okruženje i ozračje za slobodan dijalog u kojem će samovrednovanje i refleksije pojedinaca biti nadopunjene refleksijama svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa.